

INLEIDING

Investerings in duurzame energieprojecten worden doorgaans gekenmerkt door een gematigd risicoprofiel en een hoge voorspelbaarheid van kasstromen. Onder andere deze eigenschappen maken duurzame energie projecten interessante investeringsobjecten voor institutionele beleggers zoals pensioenfondsen en infrastructuurfondsen.

Ter illustratie: in 2012 is er wereldwijd EUR 277 miljard in de ontwikkeling van duurzame energieprojecten geïnvesteerd.

Echter, beleggen gaat altijd gepaard met risico's waar u als investeerder op moet letten en een passende vergoeding (rendement) voor wilt ontvangen.

Onderstaand bieden wij u – ter oriëntatie - een samenvatting van een aantal van de meest voorkomende risico's bij investeringen in duurzame energieprojecten. Let wel, dit is een niet-limitatieve samenvatting en enkel bedoeld ter introductie.

Het specifieke risico/rendementsprofiel van verschilt uiteraard per project en wordt (mede) bepaald door de voorwaarden van de specifieke propositie waarin u investeert. Niet alle onderstaande risico's zullen in dezelfde mate van toepassing zijn bij alle proposities en proposities zullen ook andere dan hieronder beschreven risico's (kunnen) dragen.

Ter bescherming van gebruikers accepteert DuurzaamInvesteren op het platform geen proposities waar een significant ontwikkel- of financieringsrisico aan kleeft.

SAMENVATTING VEEL VOORKOMENDE RISICO'S

1. Ontwikkel- en financieringsrisico's

(Niet van toepassing voor proposities op DuurzaamInvesteren)

Deze risico's doen zich voor in de (vroeg) ontwikkelfase van een project en kunnen ertoe leiden dat het project vroegtijdig wordt afgeblazen als, bijvoorbeeld, de SDE beschikking niet wordt verkregen of de financiering voor de bouw van het project niet rond komt.

Deze hoge risico's zijn naar de mening van DuurzaamInvesteren niet geschikt voor particuliere beleggers maar enkel voor professionele ontwikkelaars of investeerders. Proposities met significant ontwikkel- of financieringsrisico worden daarom niet geaccepteerd voor plaatsing op het DuurzaamInvesteren platform.

2. Risico's verbonden aan de bouwfase

Gedurende de bouw van een duurzaam energieproject kunnen zich verschillende situaties voordoen die een negatieve impact kunnen hebben op de (financiële) vooruitzichten van het project en daarmee de waarde van uw investering.

Bij risico's in deze fase kunt u denken aan:

1. *Kostenoverschrijdingen*: Tijdens het project kan de bouw duurder uitpakken dan verwacht, bijvoorbeeld door beschadiging van bouwcomponenten. Indien deze kostenoverschrijdingen zich voordoen zal er door de eigenaar van het project extra geïnvesteerd moeten worden om het project toch te bouwen.

2. *Vertragingen*: Gedurende de bouw kunnen verschillende bronnen van vertraging optreden, zoals onverwachte logistieke problemen, ongelukken of een faillissement van de leverancier. Vertragingen kosten geld.

Deze risico's zijn bekend bij projectontwikkelaars en worden doorgaans gemitigeerd door het afsluiten van "turn key" bouwcontracten (met de nodige garantie- en boeteclausules) waarmee wordt vastgelegd dat het project door de leverancier of installateur in operationele staat wordt opgeleverd (i) voor een bepaalde datum en (ii) voor een vaste prijs. Daarnaast wordt er een Construction All Risks verzekering afgesloten welke de meest voorkomende bouwschades dekt.

Of en in welke mate deze risico's zich kunnen voordoen bij een specifiek project hangt af van de specifieke situatie en voorzorgsmaatregelen die de eigenaar van het project heeft genomen. Indien dit naar uw mening onvoldoende belicht wordt in de begeleidende documentatie van een propositie dan kunt u hier rechtstreeks vragen over stellen aan de propositiehouder.

3. Risico's verbonden aan de operationele fase

Er kunnen zich verschillende risico's voordoen in de operationele fase die het rendement van uw investering (indirect) kunnen beïnvloeden.

Bij risico's in deze fase kunt u denken aan:

1. *Lager dan verwachte stroomopbrengst*: Indien het project structureel minder stroom produceert dan verwacht zullen ook de financiële opbrengsten lager zijn. Hiervoor kunnen verschillende onderliggende oorzaken zijn:
 - 1.1. Structureel lagere zonne-instraling of windopbrengst (m.a.w. de zon schijnt minder /het waait minder). Instraling en windopbrengst worden doorgaans geprognostiseerd op basis van meerjarige gemiddelden en een beperkte fluctuatie ten opzichte van dit gemiddelde hoeft geen probleem te zijn. Echter, indien het (negatieve) verschil ten opzichte van de prognose structureel is dan zou dit tot problemen kunnen leiden;
 - 1.2. Onverwachte technische onderbrekingen waardoor de operationele beschikbaarheid van het project lager is dan verwacht. Bijvoorbeeld: technische storingen, ijsvorming of brand;
 - 1.3. Grote stroomprijsfluctuaties. De door projecten geproduceerde stroom wordt doorgaans onder langjarige contracten verkocht aan energiebedrijven. De prijs waaronder dit gebeurt is vaak gekoppeld aan de marktprijs waardoor de inkomsten uit de stroomverkoop fluctuaties zouden kunnen vertonen. In Nederland zijn deze fluctuaties grotendeels ondervangen door het SDE subsidie systeem waarmee projecten die deze subsidie ontvangen in beginsel een relatief hoge zekerheid hebben van een minimum opbrengst voor een periode van 15 jaar.
2. *Onderverzekering en onverzekerbare risico's*: Dit risico bestaat indien de uitgenomen verzekeringen geen of geen volledige dekking bieden voor bepaalde risico's. Daarnaast zijn bepaalde risico's onverzekerbaar zoals oorlogen, terroristische aanslagen en natuurrampen maar ook veranderingen in wet- en regelgeving die de positie van de investeerder aan kunnen tasten.

De aanwezigheid van zon of wind valt niet met zekerheid van jaar tot jaar te voorspellen. Investeerders en financiers van duurzame energieprojecten baseren hun business case op

prognoses van lange termijn verwachte gemiddeldes. De gedacht hierachter is dat een tegenvallend wind- of zonnejaar door een ander jaar wordt gecompenseerd. Andere operationele – veelal technische – risico's kunnen (deels) worden gedekt door verzekeringen, al blijven het wel risico's waar u als belegger rekening mee moet houden. Dit geldt uiteraard voor onverzekerbare calamiteiten, dat de kans hierop wellicht klein is wil niet zeggen dat het niet kan gebeuren.

4. Risico's verbonden aan de individuele proposities

Naast de aan een duurzaam energieproject klevende risico's is het ook van belang om de risico's te onderkennen die kleven aan de opzet van een propositie door de propositiehouder. Elke propositie is anders dus lees de proposities goed door om het risicoprofiel van de propositie goed te begrijpen.

U kunt bijvoorbeeld letten op de volgende risico's:

1. *Beperkte handelbaarheid:* De als onderdeel van de propositie aangeboden effecten (bijvoorbeeld obligaties of certificaten van aandelen) kunnen een beperkte handelbaarheid kennen. De effecten worden bijvoorbeeld niet genoteerd aan een gereguleerde markt. Beperkte handelbaarheid kan de verkoopbaarheid en de (verkoop)prijs van de effecten beïnvloeden;
2. *Achterstelling:* Indien obligaties een achtergesteld karakter kennen zult u zich als investeerder moeten realiseren dat betaling van de aan u verschuldigde hoofdsom en rente niet - zoals gebruikelijk – enkel achtergesteld is aan de operationele kosten maar ook aan eventuele andere financiering zoals de projectfinanciering van de bank;
3. *Looptijd en aflossing schema:* Obligaties met een langere looptijd en een aflossing ineens aan het einde van deze looptijd kennen een hoger risicoprofiel dan obligaties met een kortere looptijd en/of tussentijdse aflossing.

Bovenstaande factoren beïnvloeden rechtstreeks het risicoprofiel van uw investering en deze zou u daarom mee moeten wegen in uw beleggingsbeslissing.

4. *Financiële prognose biedt geen garantie:* De door de propositiehouder opgestelde financiële prognose biedt (tenzij expliciet vermeld door de propositiehouder) geen garantie dat deze ook uit zal komen. De lange termijn financiële opbrengsten van het duurzame energieproject zijn gebaseerd op verwachtingen en aannames. De zorg waarmee deze zijn opgesteld kan per propositie(houder) verschillen. Een goede financiële prognose houdt ook rekening met mogelijke tegenspoed en kan gebruikt worden om de effecten hiervan op de investering te tonen.